

EXPERIÈNCIES DE PEDAGOGIA SOCIAL

29

MINYONS ESCOLTES
GUIES SANT JORDI
DE CATALUNYA

Amb la col·lecció d'opuscles TALEIA la Fundació Serveis de Cultura Popular pretén fer conèixer les nombroses i variades experiències de pedagogia social que es realitzen al nostre país, sovint poc conegudes i reconegudes.

No és en va que la col·lecció porta el nom de TALEIA: per crear-les i dur-les a la pràctica calen grans dosis d'imaginació, de constància i de solidaritat.

Esperem que la seva publicació fomenti l'intercanvi i impulsi noves iniciatives ●

Colors:

- lila:** Educació especialitzada
- rosa:** Animació socio-cultural
- verd:** Educació ambiental
- marró:** Formació d'adults
- blau:** Educació en el temps lliure

**MINYONS ESCOLTES I
GUIES SANT JORDI DE CATALUNYA**

COLLECCIÓ
t a l e i a

**EXPERIÈNCIES
DE PEDAGOGIA
SOCIAL - 29**

**Text redactat per l'equip pedagògic de MEGSJC,
a petició de la fundació
Serveis de Cultura Popular**

**© Fundació Serveis de Cultura Popular
Impressió: El Tinter SCCL
Tel. 357 00 50
La Plana, 8
08032 Barcelona
D.L.: B.42.873-1992
ISBN: 84-8000-027-9**

MINYONS ESCOLTES
GUIES SANT JORDI
DE CATALUNYA

Fundació Serveis de Cultura Popular
1992

Presentació

És bo per a nosaltres de poder explicar els nostres neguits i la nostra tasca en l'espai de TALEIA. Les experiències que va recollint aquesta publicació sobre els col·lectius que estan treballant en el camp de la pedagogia social enriqueixen mútuament tots aquells que hi estem ficats i ens engresquen a continuar en aquests camp on tots som necessaris.

En les pàgines següents trobareu la nostra experiència particular, des de les arrels històriques i la realitat que vivim avui fins a la nostra proposta d'educació en el lleure, la manera com ens organitzem i la formació que oferim als nostres educadors que, com a voluntaris, dediquen el seu temps lliure a l'educació dels infants i joves.

Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya es defineix com una Associació que té per objecte l'educació dels nois i noies de Catalunya de cara al seu desenvolupament com a ciutadans compromesos i cristians conscients, seguint els principis i el mètode escolta fundat per Lord Baden-Powell i adaptat a la realitat social i nacional del nostre país.

Aquesta és la filosofia que ens mou i que intentarem explicar i concretar al llarg d'aquestes pàgines.

Ens podeu trobar a:
Minyons Escoltes i
Guies Sant Jordi de Catalunya
C/ Llúria 7, 4t. - Barcelona
Tel. 318 80 44

Què és Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya

Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi (MEiGSJ) és una associació d'educació en el lleure originada per la fusió de dos moviments: un de nois, els Minyons Escoltes, i l'altre de noies, les Guies de Sant Jordi, que el 1977 van decidir d'unir-se i formar una sola associació amb un plantejament coeducatiu.

Però MEiGSJ no és l'única associació

d'escoltes i guies de casa nostra. Escoltes Catalans i MEiGSJ de Catalunya formen la Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge, i a Catalunya hi ha també d'altres associacions escoltes que comparteixen objectius semblants.

La Federació Catalana d'Escoltisme i Guiatge a través dels organismes de coordinació estatal és membre de les Organitzacions Europees i Mundials d'Escoltisme i Guiatge.

Dins de l'Escoltisme i Guiatge Catòlic, MEiGSJ és present al Moviment Scout Catòlic —el qual agrupa federativament les Delegacions Diocesanes d'Escoltisme de diferents diòcesis d'Espanya—, a la Conferència Internacional Catòlica d'Escoltisme i a la Conferència Internacional Catòlica de Guiatge.

Tota aquesta xarxa de connexions mostra la internacionalitat de la proposta d'educació en el lleure que es fa des de l'escoltisme. Malgrat la necessària adequació a la situació de cada entorn, des de les oficines centrals europees i mundials, amb seu a Ginebra, diversos equips d'experts elaboren contínuament tot tipus de materials pedagògics, de gestió i organització, plans de formació, estudis de tendències socials, etc. (Darrerament s'ha obert un nou centre de documentació i prospectiva d'àmbit europeu). Aquests materials són adaptats per cada associació i serveixen de pauta per a molts països.

MEiGSJ com a membre de l'WOSM

(World Organisation of the Scout Movement) i de la WAGGGS (World Association of Girls Guides and Girls Scouts) és, conjuntament amb les altres dues associacions d'escoltes reconegudes internacionalment que hi ha al Principat, el representant d'aquest moviment.

L'escoltisme és el moviment d'educació en el lleure més antic al nostre país i arreu del món compta amb prop de 22.000.000 d'afiliats.

L'escoltisme internacional i els lligams d'actuació i de pensament, sobretot amb l'escoltisme europeu, són molt estrets; així, els problemes de l'escoltisme a l'Europa de l'Est, la identitat dels països que l'acullen, la política que en l'àmbit europeu se segueix per tal de fer-hi front, són temes d'interès i preocupació per a nosaltres, ja que aquestes decisions ens poden comprometre com a associació i com a país. La presència de l'escoltisme en els fòrums de debat juvenil a Europa és molt important. MEiGSJ és membre fundador i permanentment actiu del CNJC (Consell Nacional de Joventut de Catalunya) i del CJB (Consell de Joventut de Barcelona) i promou entre els seus agrupaments la participació en els Consells Locals.

Glossari

Agrupament: Entitat d'educació en el lleure formada per 5 unitats.

Branca: Conjunt d'unitats del mateix interval d'edats.

Cap d'unitat: Responsable d'una unitat.

Cap d'agrupament: Responsable d'un agrupament.

Demarcació: Conjunt d'agrupaments que es troben en el territori d'una diòcesi.

FEM: Formació d'Especialització del Mètode aplicat a una branca per a caps de 2n. any (titulació de Director, 1a. part).

Fira: Trobada general d'equips pedagògics de les demarcacions.

FOCA Bàsica: Formació de Caps de 1r. any (titulació de Monitor, 2a. part).

FOCA d'Profundiment: Formació de Caps de 3r. any (titulació de Director, 2a. part).

FOCA Prèvia: Formació de Caps de 1r. any (titulació de Monitor, 1a. part).

FOCA Tècnica: Formació de Caps de 2n. any (titulació de Director, 1a. part).

Formació de formadors i d'adjunts: Formació específica per a responsables pedagògics de demarcació (cinc crèdits, titulació PLASC).

FOR-TRUC: Formació específica per a animadors d'unitats de TRUC.

Monogràfics: Trobades de formació (titulació de Director, 2a. part).

PLASC: Curs de Pedagogia del Lleure i Animació Sòcio-cultural.

Refoc: Trobada d'equips generals.

Saló: Trobada de presentació de projectes dels equips de demarcació.

Soca: Trobada general de caps d'agrupament.

TROCA: Formació específica per a responsables d'agrupament (titulació de Director, 2a. part).

Unitats: Castors: Grups de nens i nenes de 6 a 8 anys.

—Llops i Daines: Grups de nens i nenes de 8 a 11 anys.

—Rangers i Noies Guies: Grups de nois

i noies d'11 a 14 anys.

—Pioners i Caravel·les: Grups de nois i noies de 14 a 17 anys.

—TRUC: Grups de nois i noies de 17 a 19 anys.

Una mica d'història

La tradició de MEiGSJ a Catalunya i l'evolució per adaptar-se a les necessitats de cada moment de la història les veurem reflectides en les dades següents:

- 1907. Neix l'Escoltisme a Anglaterra, per iniciativa del Lord Baden-Powell (B.P.). Proposa una pedagogia centrada en el protagonisme dels nois, en oposició a la pedagogia dogmàtica i directivista vigent a l'època.

- 1908. Després de la primera experiència al Campament a l'illa de Brovesa, B.P. escriu el llibre «Scouting for boys».
- 1912. Arrencada definitiva del Guiatge amb Lady Olave, muller de B.P.
- 1912-1913. Intents de naixement d'un escoltisme de caire militarista a Catalunya: «Exploradores de Barcelona», que s'afilien a «Exploradores de España». Neix el moviment «Joves-tels de Catalunya», catalanistes, amb Mn. Antoni Batlle. Intent del guiatge amb les «Girls Guides».
- 1916. B.P. publica el «Manual del Llobató».
- 1920. Primera Jamboree Mundial a Olympia.
- 1924. Primer Camp Internacional Guia a Foxlease.
- 1927. Batista i Roca funda «Minyons de Muntanya».
- 1928. Primer «Campament general de Guies Excursionistes i Minyons de Muntanya» al Papiol (Baix Llobregat), com a constatació d'un nou moviment de formació de nois pensat per al temps de lleure, i amb la finalitat de formació personal i cívica, netament catalanista. Primeres trobades de formació per a caps.
- 1930. Es constitueix la «Germanor de Minyons de Muntanya» presidida per Batista i Roca. Mn. Antoni Batlle funda l'Agrupament Escolta Mare de Déu de Montserrat.
- 1932. Neix paral·lelament la «Germanor de Noies Guies».
- 1934. La Generalitat de Catalunya

posa sota el seu patronatge, per tal de salvaguardar l'obra educadora, els «Boys Scouts de Catalunya», la «Germanor de Noies Guies», la «Germanor de Guies Excursionistes» i la «Germanor de Minyons de Muntanya».

- 1937. Unificació de l'Escoltisme català.
- 1945. Després de la guerra civil i dels primers anys de repressió franquista un grup reduït d'antics responsables va pensar que seria bo, per servei a Catalunya, de tornar a començar globalment l'escoltisme i el guiatge. És el naixement de «Minyons Escoltes» i de «Guies Sant Jordi».

Minyons Escoltes i Guies Sant Jordi tenien, en el franquisme, un paper de resistència, eren l'alternativa als campaments que organitzava el règim. Un paper, sens dubte, difícil, però que va obligar a clarificar la proposta de valors i els objectius educatius.

- 1965. Les Seccions Unitàries (grups de 12 a 16 anys) es converteixen en Ràngers i Pioners, els nois, i Noies Guies i Caravel·les, les noies.
- 1968. Edició catalana d'«Escoltisme per a nois».
- 1971. S'incorpora la pedagogia de la conscienciació, de Paulo Freire, i la teologia de l'alliberament a la C.I.C.G. (Conferència Internacional Catòlica de Guies).
- 1975. Trobada conjunta de «Guies Sant Jordi» i «Minyons Escoltes», que s'anomena «Sinera-80». S'explicita que fer escoltisme i guiatge no

és fer coses boniques i entretenir mainada, sinó ajudar els nois i les noies a ser eficaços i capaços de fer-se càrrec del destí dels homes i les dones, tot prenent responsabilitats. Es veu la necessitat de concretar el mètode.

- 1977. Associació MEiGSJ. Es comença el debat del mètode.
- 1978. Primera proposta de mètode TRUC.
- 1979. Publicació del llibre de l'agrupament.
- 1980. Publicació dels llibres del mètode: «Estels enllà», «Viure l'aventura» i «Illes».
- 1983. Amb el nom de «Ginesta-83» es realitza la trobada general de caps en la qual es debaten els temes de fe i Església, persona, país i societat. Del debat en varen sortir les estratègies d'actuació per al moviment. Reconeixement de l'Escola de Formació d'Educadors en el Lleure de MEiGSJ, per part de la D.G.J de la Generalitat de Catalunya.
- 1986. Publicació del segon llibre de Llops i Daines: «Sobre la pista».

En els darrers anys s'ha concretat el mètode aplicat a cada grup d'edat (brànques), s'han editat diversos llibres, s'ha desenvolupat l'estructura tal com ara l'entenen, s'ha desenvolupat la proposta Truc, s'ha treballat amb els Castors (els més petits) tot creant el mètode sobre la pràctica, s'han renovat els estatuts, la normativa... i fins i tot s'han informatitzat les dades.

- 1989. Publicació del llibre del cap.

- 1990. Publicació del llibre d'integració.
- 1991. Reconeixement de la branca Castors.
- Per un moviment inserit en el món juvenil.
- Perquè la natura esdevingui marc educatiu.
- Per una bona estructura i gestió del moviment.

A partir d'aquest moment podríem dir que la història ja es confon amb la realitat. Estem a l'últim any del pla trienal 90-93 formulat a partir de sis objectius:

- Per la qualitat de la nostra opció educativa.
- Per ser oberts i presents a la nostra societat.
- Per viure d'acord amb l'evangeli.

D'aquests objectius se n'ha derivat un gran ventall d'accions especificades en els plans anuals de cada àmbit d'actuació: local, comarcal i nacional. El pla trienal, acaba amb el Congrés de Caps que s'ha de realitzar al llarg del curs 92-93 i que ha d'originar el proper pla trienal, que s'ha de redactar l'estiu del 93 i d'aprovar a l'Assemblea General.

El context on estem situats

activament i crítica a la societat i, en conseqüència, prendre les responsabilitats que calguin per ajudar a construir una societat més justa.

Tenim tres realitats a considerar: l'europea, la catalana i la local —la de cada agrupament—, que són els referents contextuals on està situat el moviment, dels quals rep influència i als quals adreça la seva acció. Tot i ser realitats diferents i analitzables per separat, cal no perdre de vista que es tracta d'un tot amb fortes connexions i interdependències de tota mena.

Així, els darrers canvis en la societat mundial i europea ens fan replantejar alguns aspectes de la nostra proposta educativa i de la nostra intervenció concreta. Alguns objectius prenen nova força i d'altres perden importància. Tot el tema de desenvolupament comunitari, solidaritat i interculturalitat, per citar un exemple, es va dibuixant com un tema d'especial importància i que caldrà prendre amb decisió a través d'accions concretes de conscienciació i intervencions específiques. El tema dels valors, indisociablement unit a tots els altres, caldrà afrontar-lo de forma nova, potser més personal, potser amb menys definicions oficials i amb més debat continuat. Tot això pot donar un nou color a la proposta de valors explicitats en la Llei escolta.

AMEiGSJ es fan estudis i anàlisis triennals dels canvis que es produeixen a l'entorn social i de les tendències que semblen configurar el futur proper per tal d'assegurar l'adaptació del treball educatiu a les necessitats de cada moment històric i per cercar les millors estratègies d'intervenció.

MEiGSJ vol educar ciutadans i ciutadanes per a ser capaços de participar

L'Europa de les nacions, l'Europa dels estats, l'Europa dels pobles, l'Europa unida... pot donar noves tonalitats a la

nostra opció país, noves perspectives, o la reafirmació de criteris, però en tot cas no ens permet restar indiferents.

MEiGSJ vol educar ciutadans lliures, responsables i actius, com dèiem, però els vol educar per a un país, el nostre. Aquesta idea, lluny de representar un tancament, vol reforçar els valors d'identitat, solidaritat, valoració de la pròpia cultura i la dels altres pobles, respecte i col·laboració.

No podem deixar de fer una ullada als canvis polítics més importants d'aquest segle, el pas per les repúbliques, les dictadures, la guerra civil, la democràcia i l'autonomia, el moviment sindicalista i obrer català, la tradició dels ateneus, els centres excursionistes, les cooperatives, etc.

També podem fer esment dels canvis tecnològics que han millorat la indústria, la informàtica que ha revolucionat el món dels serveis, la incorporació de la dona al món del treball i a la societat en general, etc.

No ens descuidem el moviment migratori que va portar a Catalunya tanta gent de les terres del sud, ni l'actualitat d'ara, que segueix aportant immigrants, aquesta vegada nord-africans, la precària situació dels quals ens demana resposta urgent. Podem afegir aquí tots els tipus de marginació que dia a dia es van generant, ja sigui social, física, psíquica, cultural, econòmica... totes elles interrelacionades en una trama de difícil solució.

No podem oblidar, tampoc, l'educació formal, la recerca i la investigació a les quals la República va donar suport, el fre que va representar el franquisme, la llei general del 70, la LODE, la LOGSE... I la degradació del medi ambient, els incendis de cada estiu, la brutícia dels boscos... les noves tècniques de reciclatge de deixalles! I les bosses de pobresa, i l'aluminosi, i la SIDA...

Com a influències contextuais, també hem de tenir presents les actuacions del Govern de la Generalitat i de la seva Direcció General de la Joventut i, pel fet de ser un moviment d'Església, i les de la Conferència Episcopal de la Tarraconense.

Tota aquesta realitat l'ha de concretar cadascú a la pròpia comarca, ciutat, poble o barri; és aquí on es descobreixen les grans necessitats i s'intueixen les línies d'actuació educativa que cal planificar. Una fita de MEiGSJ és que cadascú, des del seu rol a l'associació, treballi per la millora del nostre entorn i de les condicions de vida dels ciutadans.

Dades d'interès

Durant la dècada dels 80 el nombre de caps i de nois i noies de l'associació s'estabilitza amb un lleu creixement. Les necessitats del ritme social actual ens han portat a atendre els infants de menys de 8 anys; així podem observar en les gràfiques un augment signi-

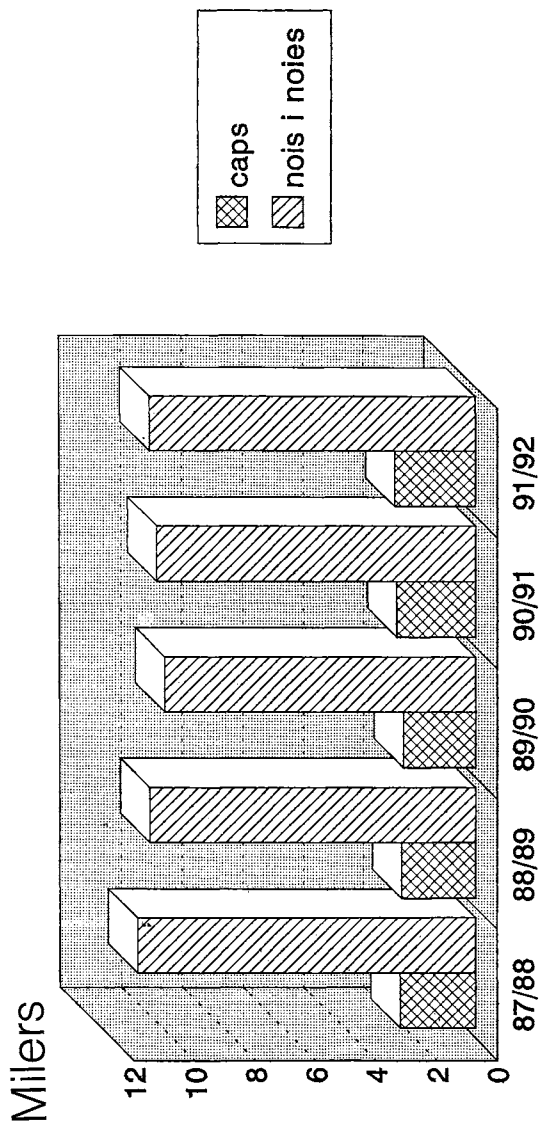
ficatiu a les branques de menys edat. Una especial atenció a les branques joves és objectiu del moviment per aquest trienni. Per això, l'abril del 92 s'han mobilitzat 620 joves, dels gairebé 900 que componen els Trucs del moviment, en

una trobada general: Catatruk, la trobada juvenil més important dels darrers anys. «Descoberta, compromís i servei» va ser l'eix vertebrador de tallers, col·loquis, activitats de descoberta, debats i intercanvi d'experiències d'acció.

Cens de MEiGSJ de Catalunya

Curs	Agrup.	Castors	L i D	R i N G	P i C	TRUC	Total nois/es	Caps	Total nois/es i caps
82/83	147	0	4.132	3.300	2.132	687	10.251	2.474	12.725
83/84	151	0	4.294	3.550	2.097	856	10.797	2.448	13.245
84/85	156	64	4.098	3.743	2.088	887	10.875	2.563	13.438
85/86	154	134	4.309	3.929	2.251	714	11.337	2.699	14.036
86/87	155	108	4.099	3.874	2.277	811	11.167	2.777	13.944
87/88	151	134	3.921	3.891	2.390	816	11.152	2.487	13.639
88/89	149	200	3.711	3.785	2.407	642	10.745	2.434	13.179
89/90	148	315	3.362	3.444	2.378	748	10.247	2.377	12.624
90/91	148	376	3.463	3.433	2.335	899	10.506	2.587	13.093
91/92	148	458	3.334	3.407	2.510	1.008	10.737	2.642	13.379

Evolució cens MEiGSJ

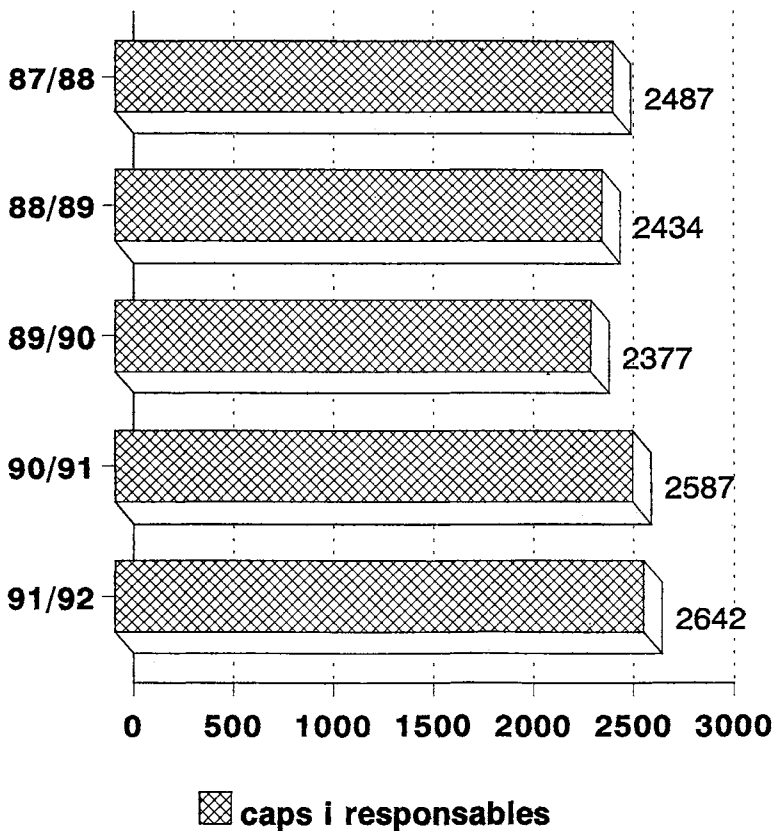

87/88 - 91/92

Els caps de MEiGSJ

cursos 87/88 - 91/92

cursos

La proposta educativa de MEiGSJ de Catalunya

zar, transformar o desenvolupar el nostre medi social i superar algunes mancances.

Les tres opcions són també tres espais de treball, d'estudi, d'investigació sobre la nostra evolució en aquests tres aspectes. Quins camins triem? Cap on volem modificar, desenvolupar...? Tres opcions que són **un accent d'incidència** sobre allò que més ens interessa. **Tres mòduls** que sintetitzen la nostra llei (la proposta de valors) i en funció dels quals apliquem el mètode.

Tres opcions que no són excloents sinó que s'interfereixen, s'interseccionen. El caràcter democràtic de les institucions, el funcionament en general de qualsevol de les nostres estructures de gestió configura una proposta d'actuació personal lligada a un model d'home, d'església i amb una intenció de servei determinada. Tres opcions, doncs, que són arrels d'un mateix arbre.

L' associació es proposa d'educar els nois i les noies de Catalunya de cara al seu desenvolupament com a ciutadans compromesos i cristians conscients. La proposta educativa de MEiGSJ es fonamenta en tres **opcions bàsiques** que representen **tres angles d'actuació** concreta en el terreny del servei a la societat. Tres punts sobre allò que, com a moviment, pensem que és indispensable treballar per dinamit-

Optem pel **país**. El nostre escoltisme es desenvolupa a Catalunya i proposa crear una consciència crítica sobre la situació actual de la societat, educant aquelles actituds i aquells valors que poden ajudar a la seva transformació. No ens tanquem dins d'un país estereotipat i inamovible, estem oberts a valorar i treballar per a totes les possibilitats que poden enriquir i millorar el nostre país. L'opció pel país comporta, doncs, una presa de posició clara davant de fets i esdeveniments així com la idea d'arrelament que ha de presidir

qualsevol intervenció educativa. Creiem que els ciutadans compromesos en la societat catalana que volem, han d'anar-se fent a poc a poc, tot començant a comprometre's en petites responsabilitats dins els seus equips i anar creixent i aprenent a gestionar les unitats, participant en les institucions que els entrenaran per la vida social adulta i compromesa. Aquesta és la nostra principal acció educativa en aquest sentit, ja que hom aprèn a comprometre's pel país tot corresponsabilitzant-se en el correcte funcionament d'un grup que va esdevenint més complex de mica en mica.

Optem per la **transcendència**. L'opció de fe que proposem és oberta, dinàmica, transformadora. Cadascú evoluciona per camins diferents amb ritmes diversos, moments de parada, d'arrencada i acceleracions que permeten el dubte, la reflexió, la decisió, l'engrescament... Respectem aquests processos a l'hora que posem els esforços per desenvolupar en els nois i les noies uns valors trets de l'Evangelí. Proposem un model de vida: Jesucrist. I un àmbit per viure-ho: l'Església, una Església oberta a la problemàtica de la humanitat. La nostra idea de persona no ens aconsella treballar la fe amb activitats diferenciades. Com hem dit, les opcions s'interrelacionen en el conjunt d'accions educatives globalitzadores, i així les reflexions del dia a dia són les que més ajuden a progressar en aquest sentit.

Optem per la **persona**, la qual s'autoe-

duca tot fent camí amb els companys i els caps. L'educació de la persona es basa en la responsabilització al si del petit equip integrat en un marc més ampli de realització que és el grup (la unitat). Caminar cap a l'autonomia personal, la responsabilització, la capacitat d'organitzar-se i l'autogestió del grup són objectius essencials cap on apunta la pedagogia del projecte. Dins la nostra proposta educativa és essencial l'ajuda del cap o de l'animador com a guia del progrés de cada persona, de la mateixa manera com és imprescindible la interrelació amb els companys de diferents edats dins d'una mateixa etapa evolutiva. L'aprenentatge entre companys enriqueix el procés educatiu. Pretenem d'arribar a ser els guies de la nostra educació personal. Volem que tot progrés sigui conegut i interioritzat per la persona que fa l'aprenentatge per tal de fer-nos conscients en tot moment de la nostra formació.

La proposta educativa l'adrecem a tots els infants, adolescents, joves i adults del moviment, ja que tota persona té moltes coses a aprendre, un camí per recórrer cap a la transcendència i un país per entendre, estimar i transformar. Tots estem dins la roda educativa. Només educant-nos podrem educar.

Aquestes opcions es concreten en una proposta de valors explicitats en la Llei. Ara, en un moment en què es parla de crisi de valors, en el si dels agrupaments i dels equips es treballa la Llei per

anar redescobrint el sentit que cada un dels valors té per a nosaltres i per a la societat en els nostres dies.

El text de la Llei diu així:

«Ens esforcem a merèixer confiança i fem confiança a tothom.

Vivim la nostra fe i respectem les conviccions dels altres.

Aprenem a ser útils i a fer servei.

Som germans de tothom i treballem per la pau.

Defensem la natura i protegem la vida.

Aprenem a viure en equip i ho fem tot entre tots.

Som decidits i afrontem les dificultats sense por.

Estimem el treball i volem fer bé les coses.

Aprenem a estimar i a jugar net».

No dubtem en afirmar la necessitat d'educar pel respecte als altres, per fer servei, treballar per la pau... tal com deduïm de la Llei escolta i guia.

La proposta educativa no seria «completa» sense la definició d'una metodologia adequada per arribar als objectius educatius, una metodologia que defineix el nostre «estil» de fer.

Els trets clau o «dinamismes» que configuren el mètode són els següents:

- **El petit grup.** És l'element personalitzador i socialitzador per excel·lència: prou ampli per què pugui permetre un cert nivell d'organització i

un elevat sistema d'intercanvis, però alhora prou reduït per què cada noi i noia se senti acollit i valorat, pugui trobar el seu lloc, realitzar una funció concreta i aprendre a responsabilitzar-se de la tasca conjunta. El diàleg, la confrontació d'opinions i el treball en equip porten a l'adquisició d'actituds de col·laboració, respecte, tolerància, valoració de la diversitat i comprensió.

- **El progrés personal.** És l'objectiu bàsic de tota intervenció educativa i suposa, per part de l'educador, l'atenció personalitzada a cada noi i noia tot fent un seguiment seriós i mostrant de forma explícita la seva superació en el terreny de la relació envers els altres i l'entorn, el domini de tècniques concretes, el canvi d'actituds, etc. Suposa demanar a cada noi i noia una revisió de la seva forma de relacionar-se amb els companys, la seva aportació al grup, les seves ganes de continuar. Cada nova responsabilitat, cada nova situació generarà noves necessitats d'aprenentatge i en dinamitzarà el progrés.
- **El compromís.** Representa un gest personal de responsabilització davant del grup i es manifesta en les successives i cada vegada més exigents responsabilitats que el noi o la noia assumeixen des de la seva entrada en el grup. Aquesta responsabilitat creixent és la que autoeduca la persona i per la qual apostem com a element bàsic en l'educació que volem donar. Així, considerem de gran importàn-

cia l'explicitació del compromís, el qual suposa l'acceptació i integració plena al grup i l'assumpció personal dels valors de la Llei escolta.

- **L'educació per l'acció.** Aquest dinamisme potencia el protagonisme de la persona i l'aprenentatge del joc democràtic. Sempre hem dit que «tot fent aprenem» perquè entenem que és a través de l'acció que ens eduquem. L'aplicació de la pedagogia del projecte, d'una banda, converteix cada individu i cada grup en protagonistes de la seva acció des de la proposta fins a la revisió: descobrir, proposar, escollir, planificar, realitzar i revisar constitueixen els passos obligats de tot projecte. D'altra banda, el repartiment de les funcions, les responsabilitats i els àmbits de decisió habitua els nois i les noies al joc democràtic. Això impulsa la maduració de les persones individualment i solidàriament responsables.
- **La fraternitat universal.** Aquest di-

namisme donarà a tota activitat la dimensió d'obertura, solidaritat i esperit de servei. A partir de la descoberta i la relació directa amb l'entorn més immediat, d'una manera progressiva, els nois i les noies arribaran a conèixer, valorar i comprometre's amb realitats d'abast més ampli. El trinomi **descoberta-compromís-servei** sintetitza els objectius de la nostra intervenció educativa. La descoberta d'una realitat concreta demanarà un compromís al jove per a realitzar un servei orientat a la transformació i millora d'aquella realitat.

Aquests trets bàsics o dinàmiques del mètode es desenvolupen en el si del projecte de grup i és l'educador qui vetllarà perquè siguin els elements dinamitzadors de fons en tot moment. Serà així, utilitzant aquesta eina per donar el protagonisme actiu als nois i noies com s'aconseguirà una educació en lleure basada en la descoberta que provoca canvis d'actituds i un compromís d'actuació.

Els agrupaments i les branques

esmentats: Castors, Llops i Daines, Ràngers i Noies Guies, Pioners i Caravel·les, i Truc.

Així, els diversos grups de Castors formen la branca de Castors. Així també, la branca de Pioners i Caravel·les la formaran les diverses unitats d'aquesta edat d'un mateix agrupament o de diversos agrupaments.

La proposta educativa que es fa a les cinc branques és en els seus punts bàsics la mateixa, però sens dubte molt diferent en l'aplicació metodològica concretada a cada una d'elles.

L'estil que ens defineix centra l'atenció sobre el protagonisme que tenen els nois i les noies a les unitats. Són els petits equips que les formen els que pensen els projectes que com a grup voldran realitzar, i és el gran grup, la unitat, que, per consens, tria el projecte a fer d'entre les propostes fetes pels mateixos nois i noies, que el planifica, realitza i revisa.

Els grans eixos que motiven les branques són:

El conte, a les unitats de Castors.

El joc, a les de Llops i Daines.

L'aventura, a Ràngers i Guies.

L'empresa, a Pioners i Caravel·les.

La descoberta, el compromís i el servei, al Truc.

L'estructura organitzativa bàsica de l'associació és l'agrupament. Cada agrupament és una mena d'ecosistema amb tots els elements necessaris que assegurin la seva independència, però també amb tots els elements de connexió amb l'associació que li dona l'atenció adequada i la projecció social.

Cada agrupament està organitzat en els cinc grups d'edat o unitats anteriorment

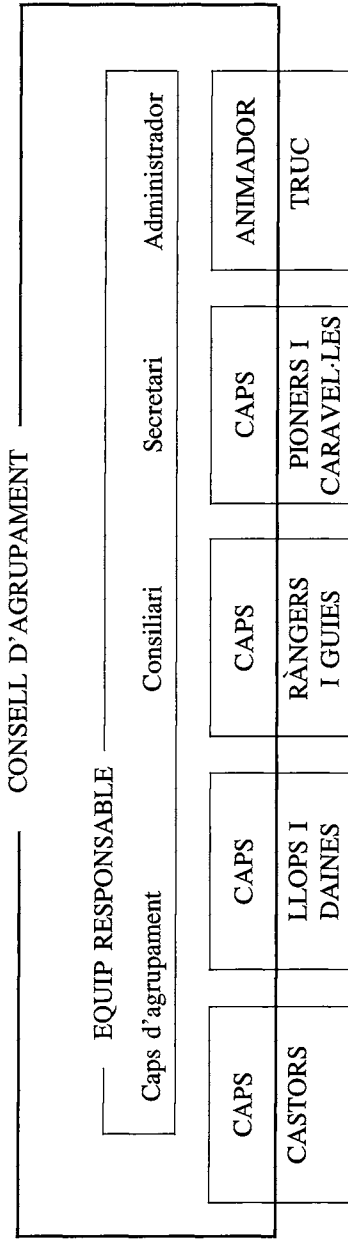
Cada unitat esdevé una microsocietat organitzada en cèl·lules coordinades per

les institucions d'unitat, les quals tenen els poders legislatiu, executiu i judicial i entrenen l'infant i l'adolescent en la participació social.

Un equip de caps s'encarrega del funcionament d'una unitat; aquest equip forma part del consell d'agrupament, junt amb els altres equips de caps de

les altres unitats. El consell, òrgan motor i decisor de la marxa de l'agrupament, està coordinat i animat per l'equip d'agrupament. L'equip d'agrupament, format pel cap i la cap d'agrupament, el consiliari o animador de la fe, el tresorer o la tresorera, i el secretari o la secretària, es fa responsable de l'agrupament i del consell d'agrupament.

Esquema de l'Agrupament: el Consell d'Agrupament i les Unitats

Estructura i organització de l'associació

Les estructures de demarcació

Els agrupaments d'un mateix bisbat s'articulen al voltant d'una demarcació. Una demarcació pot coincidir amb una o diverses comarques. L'equip de demarcació dóna el suport, la formació i l'animació necessàries als agrupaments.

L'equip de demarcació el formen els dos comissaris de demarcació, el consiliari, els secretaris, els tresorers i els

responsables pedagògics. Aquest equip compta amb la col·laboració d'altres persones per tirar endavant el projecte de demarcació.

Les funcions d'aquest equip són de suport, animació i formació dels agrupaments de la zona, així com de reunir i coordinar la taula de caps d'agrupament de la demarcació. Els comissaris i consiliaris de demarcació, juntament amb els responsables generals, es troben un cop al mes (comissariat general) per debatre, intercanviar informació i decisió: constitueixen el màxim òrgan de govern entre assemblees.

La informació i les decisions que es prenen al comissariat passen directament a la base a través de les taules de caps d'agrupament de les demarcacions, sense més intermediaris.

L'estructura general de l'associació

Els òrgans de govern general de l'associació són: l'assemblea i el comissariat general, format pels comissaris i consiliaris de demarcació i els responsables generals: comissaris, consiliari, secretaris, administrador, responsables de relacions i responsables pedagògics.

L'assemblea està integrada per tots els caps i els membres dels equips generals i de demarcacions. Es reuneix en sessió ordinària una vegada l'any, en una demarcació diferent. És el màxim

òrgan de govern de l'associació i té la missió d'aprovar les normes i els reglaments, els plans triennals i l'estat de comptes, la memòria i els pressupostos anuals. També elegeix els responsables generals i aprova o ratifica altres disposicions importants per al funcionament o per a la proposta pedagògica de l'associació.

El comissariat general es responsabilitza i fa el seguiment del funcionament pedagògic i organitzatiu de l'associació i vetlla pel seu progrés qualitatiu i quantitatiu, tal com determinen els estatuts. Permet una participació continuada i democràtica de les demarcacions en els debats i en les preses de decisions importants, a la vegada que les corresponsabilitza en la seva aplicació.

A l'organigrama de l'associació es poden veure els tres nivells organitzatius:

- En un primer nivell, els agrupaments, amb els nois i les noies, els caps i altres responsables adults de l'agrupament.
- En segon nivell, els equips de demarcació.
- En un tercer nivell, el comissariat general amb els responsables generals.

Estructura i organització de l'equip pedagògic

Per al desenvolupament de la proposta educativa l'associació compta amb l'equip pedagògic general. La seva mis-

sió és d'analitzar les necessitats del moviment pel que fa a formació, animació i atenció als responsables i de dissenyar i dur a terme les propostes d'intervenció pedagògica d'acord amb els objectius generals de l'associació i els específics del pla triennal en curs.

L'equip pedagògic està format per quinze equips d'àmbits específics coordinats i dirigits per dos responsables pedagògics generals. Aquests equips són d'àmbit nacional i la seva tasca s'ofereix a tots els responsables del país.

D'una banda tenim els equips de formació i animació que asseguren la proposta de formació que s'ofereix als responsables (monitors, directors i animadors sòcio-culturals), així com la formació específica per a cada funció.

Aquests equips són nou i les seves feines concretes són:

- **Equip coordinador de la taula pedagògica de demarcacions**, responsable de la formació, coordinació i animació dels responsables pedagògics de les demarcacions. Aquests, conjuntament amb el seu equip comarcal, asseguren els cursos de monitors i la FEM (Formació Específica en Mètode pedagògic).
- **Equip de tècniques**, responsables dels monogràfics de tècniques adreçats als caps de 2n. any amb títol de monitor.
- **Equip de formació d'aprofundiment**, responsables del bloc comú

del curs de directors adreçat a caps de 3r. any.

- **Equip de FOR-TRUC**, responsable de la formació i animació especialitzada per animadors de Truc.
- **Equip de TROCA**, responsable de la formació i animació dels caps d'agrupament novells.
- **Equip de formació d'animadors de la fe**, responsable de la formació i animació específica per a animadors de la fe.
- **Equip de formació de formadors**, responsable de la formació dels equips de formació.
- **Equip de monogràfics**, responsable de les trobades específiques, monogràfiques, adreçades a caps de 3r. any.
- **Equip de PLASC**, responsable del curs de pedagogia del lleure i animació socio-cultural.

D'altra banda, tenim els equips de suport i estudi que asseguren l'aprofundiment en àmbits d'especial atenció i enriqueixen l'acció dels equips de formació i animació amb propostes concretes per integrar en el programa propi dels equips. Aquests equips responen a les necessitats concretes que es detecten amb accions coordinades d'abast comarcal o general.

Els equips de suport i estudi són sis:

- **Equip de integració**, que es fa càrrec d'estudiar i dinamitzar el tema així com de donar suport als equips de formació i als agrupaments directament. També es fa responsable d'un curs monogràfic.
- **Equip d'educació ambiental**, responsable d'estudiar el tema i de donar els suports necessaris als equips de formació per poder-lo treballar. Organitza una trobada tècnica de natura i un monogràfic.
- **Equip de desenvolupament comunitari**, encarregat d'estudiar i fer propostes sobre el tema als equips de formació i als equips de demarcació. Organitza diverses trobades monogràfiques sobre «pau i desenvolupament».
- **Equip de suport als caps d'agrupament**, que es fa càrrec del seguiment i del suport concret d'aquests així com de la seva trobada general anual.
- **Equip de Castors**, responsable d'anar elaborant el mètode de Castors i fer el suport i seguiment de les unitats.

Els equips que formen l'equip pedagògic general, a partir d'uns objectius plantejats i acordats per tots (que parteixen de la proposta educativa, del pla triennal i del projecte de curs), decideixen la seva actuació i la realitzen amb l'ajuda dels responsables pedagògics, els quals porten el control i el seguiment del funcionament dels equips i estan amatents a recollir noves propostes que puguin permetre millorar i adap-

tar els programes a una formació més completa, d'acord amb les necessitats detectades.

Per aquest motiu, els responsables pedagògics convoquen dues plataformes de debat intern i coordinació:

- **La Taula pedagògica de les demarcacions**, formada per tots els responsables pedagògics de les onze demarcacions, amb la missió d'avaluar la incidència del projecte educatiu a les unitats, les noves necessitats de formació i col·laboració i els programes i funcionament dels cursos de monitor i FEM.
- **La Taula pedagògica general**, formada pels representants dels quinze equips generals, amb la missió d'avaluar i revisar el pla de formació i el projecte educatiu, debatre les noves necessitats i facilitar la col·laboració i la coherència de la tasca conjunta.

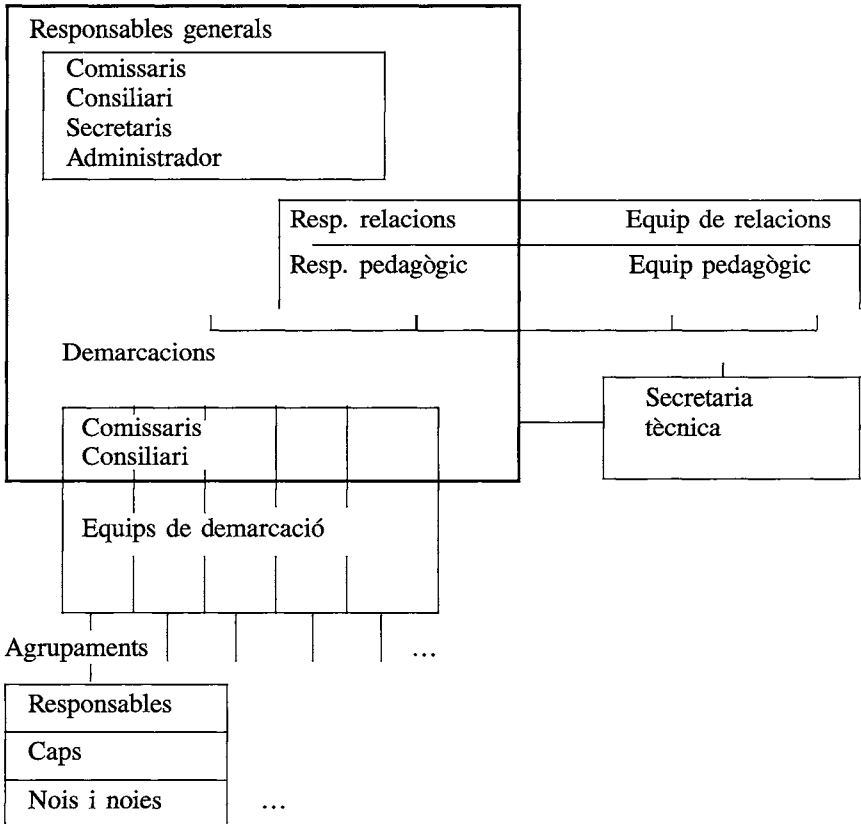
Aquestes plataformes asseguruen una constant posada al dia dels programes.

L'Escola de Formació d'Educadors en

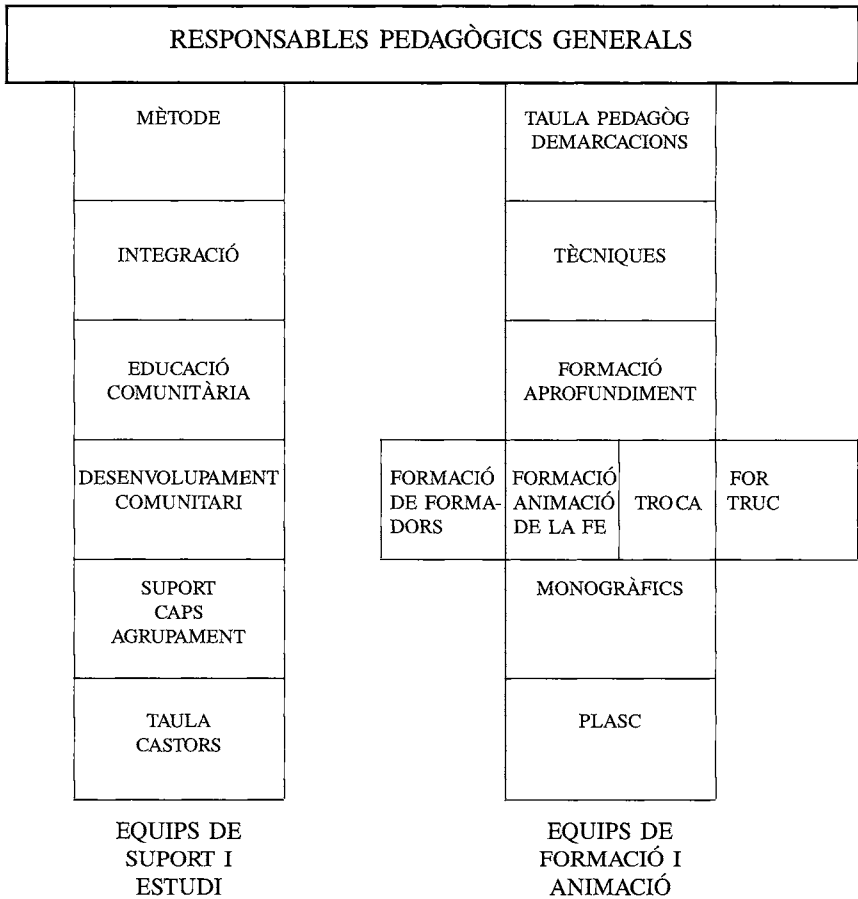
el Lleure de MEiGSJ està constituïda per una part de l'equip pedagògic general i dels equips de demarcació. Els equips de formació i animació i els equips pedagògics de demarcació asseguren els cursos reglats de monitors, directors i ASC.

L'Escola té entitat pròpia amb els seus estatuts reconeguts per la Generalitat des de 1983. Cada any s'imparteixen 11 o 12 cursos de monitors arreu de Catalunya, dos cursos de directors (la part), prop de 20 trobades de monogràfics diversos i d'especialitat per a completar els cursos de director i els set àmbits obligatoris del curs de pedagogia del lleure i animació sòcio-cultural. Aquests cursos es completen amb l'especialització a través de la formació de formadors, que sovint s'organitza conjuntament amb Mallorca i Menorca, amb els monogràfics de la Universitat d'Estiu que organitza MSC —on l'Escola col·labora directament impartint algun curs—, amb d'altres formacions de caire internacional que s'organitzen conjuntament amb altres països europeus: habitualment França i Bèlgica.

Comissariat General

Organigrama de l'Equip Pedagògic

Esquema de formació i funcions

FORMACIÓ

TROBADES DE
FORMACIÓ PERMANENT
ANIMACIÓ I COORDINACIÓ

	FORMACIÓ PRÈVIA	FORMACIÓ BÀSICA	FEM	TÈCNiques	APROFUNDIMENT	TROCA	MONOGRÀFICS	FOR TRUC	FORMACIÓ ANIMADORS DE LA FE	FORMACIÓ ADMINISTR. I SECRETARIS	FORMACIÓ DE FORMADORS	PLASC	TROBADA O DE DEMARCACIÓ	TROBADES DE DEMARCACIÓ	TROBADES GENERALS	TROBADES M.S.C.	TROBADES INTERNACIONALS	SALÓ I FIRA	REFOC	TAULA CAPS D'AGRUPAMENT	TAULA PEDAGÒGICA DE DEMARCACIÓ
Cap de 1r. any	•	•											•	•	•						
Cap de 2n. any	•	•	•	•									•	•	•	•					
Cap de 3r. any	•	•	•	•	•		•						•	•	•	•	•				
Cap d'agrupament	•	•	•	•	•	•	•					•	•	•	•	•	•			•	
Animador de Truc	•	•	•	•	•			•					•	•	•	•	•				
Animador de fe	•	•	•		•		•		•				•	•	•	•					
Administr. i secretaris	•	•							•				•	•	•						
Resp. pedagògics demarc.	•	•	•	•	•		•			•		•	•	•	•	•	•				•
Comissaris	•	•	•	•	•		•			•		•	•	•	•	•	•			•	
Equips de demarcació	•	•	•	•	•		•						•				•				
Equips generals	•	•	•	•	•		•			•		•	•	•	•	•	•	•	•		
Resp. pedagògics generals	•	•	•	•	•	•	•			•		•	•	•	•	•	•	•	•		•
Responsables generals	•	•			•	•				•		•	•	•	•	•	•	•			

EN FA EL SEGUIMENT

Cap d'agrupament

Cap d'agrupament

Cap d'agrupament

Comissaris

Cap d'agrupament

Animador de la fe

Administr. i secretaris

Comissaris

Resp. pedagògics generals

Responsables generals

Resp. pedagògics demarc.

Resp. pedagògics generals.

Resp. generals

Responsables generals

L'Escola de Formació d'Educadors en el Lleure

L'oferta de formació

Per tal d'aconseguir que els caps desenvolupin els procediments i adquireixin els coneixements que els capacitin per a la seva intervenció educativa d'acord amb la proposta de MEiGSJ, i per ajudar que els altres responsables del moviment duguin a terme les seves funcions amb la major qualitat i eficàcia, l'escola ofereix uns cursos que, juntament amb les pràctiques que es fan als agrupaments, permeten d'aconseguir les titulacions corresponents de monitor, director d'activitats en el lleure i d'animador sòcio-cultural.

La seqüència de formació que s'ofereix està pensada per poder alternar la pràctica amb la teoria. No es tracta de cursos d'una setmana intensiva, ni de classes amb una estructura més o menys acadèmica: les trobades o sessions de formació es fan al llarg del curs en caps de setmana i aprofitant ponts festius.

Un cap de primer any, per exemple, dedicarà cada mes tres caps de setmana al treball a l'agrupament amb els nens i un cap de setmana a la formació o a trobades de coordinació i animació. El que es visqui a la trobada de formació serà experimentat i contrastat després en la pràctica. Els campaments de Setmana Santa i els d'estiu corresponen a les pràctiques oficials que demana l'administració però per a nosaltres les pràctiques més significatives seran les activitats de cada dissabte, l'excursió mensual amb els nens i les nenes i

L'Escola de Formació de MEiGSJ de Catalunya col·labora en la capacita-
ció dels joves majors de 18 anys per-
què puguin dur a terme tasques de res-
ponsabilitat tècnica i pedagògica com
a educadors en el lleure.

L'Escola fa l'oferta de formació per a caps i per a d'altres responsables i proporciona els recursos humans i materials per garantir-ne la qualitat.

l'aprenentatge al costat dels caps experimentats.

D'altra banda, es dona una gran importància al disseny de la trobada. Nosaltres optem per la pedagogia del projecte. Això implica connectar les activitats en un tot integrat, en una vivència global. Els nois i les noies de la unitat no faran tallers sinó un projecte, una gran història de grup que demanarà una acurada distribució de feines i coordinació d'equip. El taller serà, en tot cas, un element necessari per una part del projecte però mai una fita en si mateix: preparar entre tots una fira al barri, per exemple, exigirà una sèrie de contactes, de repartiment de tasques, de decisions de grup, de planificació, d'aprenentatges diversos, etc. Aquesta és la riquesa bàsica de l'educació en el lleure tal com l'entnem nosaltres. Ara bé, com podem «ensenyar» als caps la idea que comporta la pedagogia del projecte? La resposta

és senzilla: experimentant-la directament a les trobades de formació. I com lligar això amb els «continguts reglats» dels diversos nivells de formació? La nostra proposta és treballar a partir de «disseny metodològic globalitzador». Una trobada de formació no pot ser una seqüència de classes o ponències més o menys encertades: ha d'esser un tot integrat, una gran història on els temes «reglats» estiguin integrats en una globalitat, en una vivència on el grup i l'entorn immediat juguin un paper fonamental.

L'objectiu és que el cap aprengui a partir de l'anàlisi i vivència de diverses situacions. Provocar aquestes situacions d'aprenentatge, dissenyar seqüències i ritmes, integrar els continguts, cercar metodologies que activin la participació, convertir cada trobada en una «experiència significativa» és la tasca dels equips de formació.

Seqüència de trobades de formació

Formació prèvia: S'adreça als joves de 18 anys interessats en el treball d'animació de grups d'infants i joves. En aquesta primera etapa es prioritzen els temes de motivació i compromís personal de l'educador en el lleure, temps de dedicació, objectius generals, la feina de l'agrupament, el nostre moviment. Aquests temes es treballen en l'àmbit de consell d'agrupament i comporten dues sortides de cap de setmana.

- **Formació bàsica:** Si la formació prèvia és un temps de decisió i d'animació per emprendre una tasca de responsabilitat com a educador, el següent pas serà la formació bàsica. En aquesta etapa hi entra un nou element: el treball conjunt amb altres caps de la comarca o les comarques properes. Més enllà del propi agrupament hi ha més joves que també han decidit dedicar part del seu temps lliure a l'educació en el lleure des d'un agrupament o des d'un centre d'esplai. En aquest curs esdevenen prioritaris els temes següents: tècniques bàsiques diverses, descoberta de l'entorn, arrelament i educació, necessitats i interessos, dinàmica de grup, paper de l'educador, l'eix d'animació, programació d'activitats, seguiment personal del nen, disseny d'activitats de natura, excursions i campaments. Aquests temes es treballen al llarg de sis caps de setmana a través de dissenys metodològics globalitzadors que introdueixen a la pedagogia del projecte i la converteixen en una intensa experiència de grup. Un cop finalitzada aquesta etapa es té opció a la titulació de monitor d'activitats en el lleure, que atorga la D.G.J de la Generalitat de Catalunya.
- **Formació d'especialització en el mètode (FEM):** Després d'un primer any de formació i pràctica s'ofereix al cap la possibilitat de continuar la seva formació a través de la FEM i dels monogràfics de tècniques. La

formació d'especialització en el mètode s'adreça, doncs, a caps amb un mínim d'un any d'experiència. Es tracta d'un curs monogràfic d'àmbit pedagògic per treballar el mètode aplicat a cada branca o grup d'edat: el què, el com i el per què de cada dinamisme del mètode constitueix l'índex temàtic del curs. D'entre els continguts prioritaris podem fer referència especial a la fonamentació de cada dinamisme, a l'aplicació i el seguiment a cada branca, al calendari de curs i al procés del grup. A partir de l'experiència de cada participant es va configurant l'esquema general del mètode enriquit per les aportacions concretes de cada situació. És un treball d'anàlisi, reflexió, crítica i síntesi.

- **Tècniques:** L'altra oferta de formació per al segon any és la formació tècnica. Es tracta de trobades monogràfiques de tècniques concretes aplicables al grup. Cada any es proposa de treballar sobre determinats temes d'interès habituals i d'altres propis de l'any en curs. El campisme, les tècniques de pionerisme, la preparació de vetllades, els jocs, les danses, els cants, els contes, les tècniques relacionades amb grafisme, socorrisme, dietètica, orientació i topografia són algunes de les sessions més habituals. Cada tècnica es treballa al llarg d'un cap de setmana entorn d'un eix d'animació que globalitza la trobada. A part de l'aprenentatge concret de la tècnica se'n

fa la «lectura pedagògica»: Es tracta de veure on, quan, com i per què podem aplicar aquest taller a les diverses branques i com es pot lligar amb la pedagogia del projecte. La FEM i les tècniques són la primera part del curs de directors.

- **Aprofundiment:** S'adreça a caps de 3r. any i constitueix el bloc bàsic del curs de directors. Canvia l'àmbit territorial —es fa amb caps d'arreu de Catalunya— i de ritme de temps, es fa en dos caps de setmana llargs, aprofitant ponts festius. Per tal que el grup arribi a un cert grau de cohesió i coneixement cal temps de contacte, comunicació i treball continuat. És per això que, per a la primera sessió, s'aprofita una setmana amb cinc dies seguits festius (desembre o Setmana Santa). La segona sessió serà el cap de setmana següent. Entre els temes prioritaris destaquen: paper de l'educació formal i de l'educació no formal, ofertes de formació en el lleure, l'educador, associacionisme, interrelació i síntesi del mètode aplicat a cada branca, programació d'activitats generals d'agrupament, organització i gestió, tallers, etc.

En aquest nivell de formació és on es pot reflexionar sobre els resultats de l'aplicació de la pedagogia del projecte a la unitat i on s'originen les demandes de monogràfics.

- **Monogràfics:** Per als caps de tercer

any, a més de la formació d'aprofundiment, també s'ofereixen les trobades de monogràfics. Es tracta de trobades bàsicament de debat. La ponència d'un personatge-testimoni o especialista en el tema o la descoberta d'una situació concreta seran la provocació del debat i la base de la documentació. D'entre els temes habituals podem destacar els que fan referència a educació ambiental, desenvolupament comunitari, pau i cooperació, relacions Nord-Sud, integració, interculturalitat, la joventut dels 90 i diversos temes de prospectiva.

Les trobades de monogràfics completen el curs de directors, però també s'adrecen a qualsevol responsable que tingui interès pel tema que es tracti. Són, doncs, una oferta de formació permanent.

- **FOR-TRUC:** Al bloc comú de formació dels tres primers anys segueixen les ofertes de formació per funcions o especialitats. Fins a la formació d'aprofundiment, el cap passa per una seqüència més o menys estàndard, malgrat la possibilitat d'elecció de monogràfics i tècniques. A partir d'ara l'oferta es diversifica per funcions: el For-Truc és la formació especialitzada per animadors de les unitats de Truc. Consta de cinc caps de setmana en els quals es treballa amb un disseny metodològic globalitzador entorn dels temes següents: psico-sociologia del jovent, dinàmica de grups, el mètode de

Truc, la descoberta, compromís i servei amb els joves de Truc, seguiment i suport dels equips.

Del sistema de treball cal destacar la descoberta i el treball conjunt amb entitats que duen a terme una intervenció de compromís social en indrets marginals.

- **TROCA:** La TROCA (Trobades de Caps d'Agrupament) és la formació especialitzada per als responsables de dinamitzar un agrupament. El temari gira entorn de tres grans blocs: l'àmbit socio-polític (amb tots els temes de relacions institucionals, arrelament i compromís social de l'agrupament), l'àmbit organitzatiu i de gestió i l'àmbit de l'animació de l'equip de caps. El curs es desenvolupa en quatre caps de setmana i inclou, a més dels continguts esmentats, altres temes proposats pels participants a la primera trobada.
- **Formació d'animadors de la fe:** Per als responsables d'animar el tema de la fe a l'agrupament s'ofereix un curs específic amb l'objectiu de donar uns elements bàsics d'anàlisi de la situació personal en l'àmbit de la fe, provocar una vivència i una descoberta en petit grup i donar elements concrets i animar a assumir el rol d'animador de la fe als agrupaments, equips de demarcació i equips generals.
- **Formació de formadors:** Per als membres d'equips de formació s'or

ganitza un curs específic i dues trobades anyals de formació, revisió i intercanvi (formació permanent). Dels continguts i les metodologies podem destacar, entre d'altres, l'oferta de formació de l'escola, nivells de formació i programes, estructura de les trobades, metodologies de treball en grup, aprenentatge significatiu, anàlisi de necessitats i interessos, el joc de gestió, esquema general de planificació d'activitats educatives, dissenys metodològics globalitzadors, etc.

La Fira és la trobada d'equips de formació que es realitza a final de curs. D'una banda, té un objectiu de revisió i intercanvi i, de l'altra, vol atendre les necessitats explícites dels equips amb una oferta de tallers simultanis sobre els temes que els mateixos equips han demanat al llarg de l'any. De la Fira en sortiran les prioritats de formació per al curs següent.

El Saló de Projectes és la primera trobada de curs i l'objectiu principal és l'exposició i intercanvi de projectes de demarcació. Es tracta d'exposar i explicar els dissenys de formació i animació de les onze demarcacions i dels quinze equips generals.

Aquestes dues trobades són un element dinamitzador de gran impor-

tància per l'escola i pel moviment.

- **Pedagogia del lleure i animació sòcio-cultural (PLASC):** El PLASC és l'oferta de formació més jove de l'escola i es realitza des del curs 88-89, que es va iniciar de manera experimental. S'adreça als caps que ja han fet la formació de director d'activitats en el lleure i estan realitzant tasques de formació o de responsables d'agrupament.

El curs consta d'una part comuna i una altra d'especialitat, i els seus continguts s'estructuren en deu àmbits que van des de la psicologia, antropologia, sociologia i pedagogia del lleure, l'animació juvenil i la dinamització cultural, fins a economia social i aspectes d'administració i gestió.

Ara como ara, aquesta és la nostra oferta d'educació en el lleure. Som conscients, tanmateix, que estem vivint un moment importantíssim de la història, un instant de canvi de mentalitat i de valors que ens demana un esforç de creativitat per actuar decididament a favor del progrés de la humanitat. Per això els equips de formació van actualitzant aquesta oferta segons les noves necessitats i els nous objectius que comporta el canvi. Aquest capítol esdevé, doncs, un tema sempre obert a noves aportacions i experiències.

ÍNDIX

• PRESENTACIÓ	5
• QUÈ ÉS MINYONS ESCOLTES I GUIES SANT JORDI DE CATALUNYA	7
Glossari	8
• UNA MICA D'HISTÒRIA	11
• EL CONTEXT ON ESTEM SITUATS	15
Dades d'interès	16
• LA PROPOSTA EDUCATIVA DE MEIGSJ DE CATALUNYA	21
• ELS AGRUPAMENTS I LES BRANQUES	25
• ESTRUCTURA I ORGANIZACIÓ DE L'ASSOCIACIÓ	29
Les estructures de demarcació	29
L'estructura general de l'associació	29
Estructura i organització de l'equip pedagògic	30
• L'ESCOLA DE FORMACIÓ D'EDUCADORS EN EL LLEURE	37
• SEQÜÈNCIA DE TROBADES DE FORMACIÓ	39

TÍTOLS PUBLICATS

- 1. TRAJECTE LABOR** és una cooperativa d'educadors especialitzats que pretén la reestructuració de la personalitat dels joves, a través de la convivència i la participació social.
- 2. CENTRE DE FORMACIÓ I PREVENCIÓ DE MATARÓ** és una associació d'iniciativa social que actua en el camp de la prevenció i la reinserció social de joves inadaptats. Opta per acollir activament la demanda concreta de cada noi i noia que s'hi adrecen.
- 3. MOVI D'A, Moviment d'Aturats del barri de La Mina, de Sant Adrià de Besòs,** és una associació que té per objectiu l'ocupació juvenil. Però no es vol limitar a ser una entitat de serveis: pretén, la integració dels joves al món laboral i a la societat on viuen.
- 4. LA VOLA** és una entitat formada per mestres, biòlegs i altres professionals, que treballa en el camp de l'educació ambiental. Pretén que la societat, i en especial l'escola, participin activament en la solució dels problemes del medi ambient.
- 5. FUSTALL** és una associació que treballa en la formació i en la inserció social de nois amb problemes de fracàs escolar, en atur, propers al món de la delinqüència i la drogodependència. Utilitzant la fusta com a mitjà, han constituït un petit taller de fusteria.
- 6. MOVIBAIX** és un moviment educatiu en el temps lliure infantil i juvenil del Baix Llobregat. Ofereix serveis als centres d'esplai i als ajuntaments de la comarca amb un caràcter de servei públic. Treballa per augmentar la consciència ciutadana entorn de la necessitat d'educació en el lleure, i pel reconeixement social dels centres d'esplai.
- 7. EDUCACIÓ D'ADULTS A LA PERONA.** Una experiència compromesa en la transformació de les deplorables condicions de vida de la comunitat gitana de La Perona, un barri de barraques recentment desaparegut a Barcelona. Un projecte educatiu plantejat com una alternativa de diàleg entre aquesta comunitat gitana i la societat del seu entorn.
- 8. AULA-TALLER CRUÏLLA** es un servei que s'adreça a nois i noies dels barris barcelonins de Ciutat Meridiana, Torre Baró i Vallbona, que han deixat l'escola i no treballen, que tenen greus problemes personals o familiars i que es troben en risc de degradació.
- 9. CEPA** (Centre d'Ecologia i Projectes Alternatius). Associació ecologista, científica i independent, que es proposa dotar d'una cobertura tècnica els grups de base i els moviments populars que s'oposen a projectes agressius, impulsar l'educació sòcio-ecològica; i promoure la defensa del medi ambient i de la qualitat de vida.

10. **ESCOLA D'ADULTS LA VERNEDA—SANT MARTÍ** és un centre educatiu amb un projecte pedagògic i social definit: públic, pluralista i participatiu, integrat en el barri. Opta per una educació integral, activa i renovadora, i actua en la línia del que s'anomena desenvolupament comunitari.
11. **CASAL DELS INFANTS DEL RAVAL** és un servei que té com a objectiu proporcionar als nens i nenes del barri del Raval de Barcelona l'esbarjo, l'educació i d'altres condicions de vida de què estan mancats però als quals tenen dret.
12. **EXPERIÈNCIES D'ALFABETITZACIÓ**. Tres col·lectius d'alfabetització —d'Osona, Castelldefels i La Mina— posen en comú les seves experiències i hi reflexionen conjuntament. Ells entenen l'alfabetització com la dinamització d'un procés que comprèn totes les facultats de la persona i mira tant l'individu com la societat.
13. **CLUB INFANTIL JUVENIL BELLVITGE** és una entitat pionera en l'educació en el lleure en el nostre país —creada l'any 1969— que presta un servei a la societat, des del barri de Bellvitge, a l'Hospitalet de Llobregat, a través de l'educació en l'esplai i el temps lliure.
14. **TALLER ELS TRES TURONS** és una associació del barri del Carmel de Barcelona que treballa per la rehabilitació i reinserció laboral i comunitària de persones amb trastorns psíquics. Una alternativa real i concreta als manicomis.
15. **TRINIJOVE** parteix de l'intent d'un grup de joves del barri de Trinitat Vella de Barcelona d'assumir els propis handicaps de present i de futur. Una experiència de desenvolupament local a través de la promoció ocupacional, la inserció laboral, la informació i el lleure creatiu.
16. **L'ESCOLA DEL BAIX** és una escola de formació de monitors i un centre d'investigació i documentació sobre l'educació en el lleure infantil i juvenil, a la comarca del Baix Llobregat. És un fenomen pedagògic, social i cultural lligat al moviment associatiu, per un temps lliure educatiu i vinculat a la comunitat local, comarcal i del país.
17. **CPAC**, Centre de Promoció i Gestió d'Iniciatives d'Autoocupació Juvenil de Catalunya. És un equip de joves professionals dedicats a l'assessorament en la creació de petites empreses i a la formació d'emprenedors segons un mètode propi, al servei del jovent que vol autoocupar-se creant el seu propi lloc de treball.
18. **ESCOLA DE L'ESPLAI**. L'any 1960 s'imparteix a Barcelona el primer curs per a monitors de colònies d'estiu a Catalunya i a l'Estat. És l'inici d'una Escola Diocesana que esdevindrà, el 1970, l'Escola de l'Esplai de Barcelona. Ofereix cursos d'animació socio-cultural i d'educació en el lleure, social i ambiental, contemplant alhora les dimensions humana i transcendent.
19. **CASAL INFANTIL I JUVENIL DE MARIANAO**. Des que, l'any 1985, el moviment de joves del barri de Marianao (Sant Boi de Llobregat) va ocupar un edifici il·legal a tall de *squatters*, fins avui, el CIJM ha desplegat una intensa activitat social: l'Esplai, el Centre Obert, l'Aula Taller, la Secció Juvenil, l'Enllaç... I segueix endavant.

- 20. UN MODEL D'ESCOLA DINTRE DE LA PRESÓ.** L'experiència de cinc anys de treball docent a l'escola de la presó de dones «Concepció Arenal» i a la presó d'homes «Salvador Dalí», una tasca educativa ben poc coneguda i en un context marcat per una dura problemàtica social.
- 21. CASAL DE CULTURA DE SANTA COLOMA DE GRAMENET.** L'any 1976 un grup de persones de l'associació de veïns del barri de Santa Rosa, mestres i membres de les comunitats cristianes i d'altres col·lectius, va organitzar-se per impulsar un moviment de cultura popular creatiu, participatiu i solidari, compromès en la transformació de la societat des de la base.
- 22. EL SERVEI COLÒNIES DE VACANCES** és una entitat amb més de 25 anys d'història, amb vocació envers els infants, l'educació i la cultura. Actualment és una secció de la Fundació Institut Pere Tarrés d'Educació en l'Esplai i ofereix serveis de suport i d'infraestructura, fonamentalment cases de colònies.
- 23. ESCOLA D'ADULTS CONCÒRDIA.** L'any 1975 sorgiren arreu de Catalunya diferents nuclis d'escoles d'adults lligades a moviments populars i d'ensenyants: un d'ells era el de Sabadell, amb les escoles de Can Puiggener i Can N'Oriac, que posteriorment s'estén a d'altres barriades, entre elles Can Deu. El curs 1989-90 s'unificaren en el Centre d'Adults Concòrdia.
- 24. ÀREA CULTURAL ORIOL.** En el barri del Riu Nord, a Santa Coloma de Gramenet, poblat per gent de classe treballadora provinent majoritàriament de la immigració, un grup de persones desplega, des de l'any 1980, una tasca social, cultural i humanista adreçada des dels infants i jovent a la tercera edat. Amb voluntat i il·lusió de contribuir a «la construcció d'una societat més justa, harmònica i feliç».
- 25. MOVIMENT DE CENTRES D'ESPLAI CRISTIANS.** Una realitat eclesial que ve caracteritzada pel fet de proposar un projecte educatiu en el temps lliure a través d'una institució educativa com és el **centre d'esplai**. Vol contribuir a fer una educació integral que abasti totalment la persona humana i doni acolliment, orientació i sentit a la seva vida.
- 26. EL SAFAREIG. GRUP DE DONES FEMINISTES DE Cerdanyola.** És un grup plural, amb dones de diferents orígens i concepcions. El fet d'ésser un grup «de poble» condiona que diferents punts de vista hagin de conuiu en un col·lectiu de confluència però, d'altra banda, possibilita d'incidir en la realitat del municipi, i de participar activament en la creació de serveis i activitats per a les dones.
- 27. FORMACIÓ PROFESSIONAL I PRÀCTIQUES A L'EMPRESA A CATALUNYA** La reactivació econòmica a partir de la primera meitat dels anys vuitanta va fer emergir un nou model de transició al treball, que valora la formació de base i les capacitats de polivalència i d'iniciativa. Les pràctiques en alternança escola-empresa hi han aportat innovacions significatives en l'aprenentatge i en la socialització de l'alumnat.
- 28. ESCOLA D'ACCIÓ ESPECIAL F. GARCÍA LORCA** L'experiència va començar el curs 1980-81, al barri de Sant Roc, a Badalona. Va sorgir per acollir els nens i nenes —principalment de famílies gitanes— que, a causa de la seva marginació, no havien estat escolaritzats. Ara, partint de criteris d'integració, l'escola ha tancat les portes. El temps dirà què passarà: el repte continua.

Subscripcions i comandes:

Fundació Serveis de Cultura Popular.

Provença, 324, 3r

08037 Barcelona. Tel. 458 30 04

En preparació

Fundació Sant Pere Claver •

**Col·lectiu de Cultura Popular
de Sant Vicenç dels Horts •**

Ca n'Ensenya •

Minyols Escoltes i Guies Sant Jordi de Catalunya. L'escoltisme és el moviment d'educació en el lleure més antic al nostre país: data de 1913. MEiGSJ engloba un total de 11.000 nois i noies d'uns 150 agrupaments, pertany a l'Escoltisme i Guiatge Catòlic i segueix els principis i el mètode fundat per Lord Baden-Powell, adequat a l'actualitat i adaptat a la realitat social i nacional de Catalunya ●